

Šachová výbava pro turnaje FIDE

Schváleno FIDE v roce 1975.

Tento dokument určuje obecné požadavky na šachovou výbavu užívanou v soutěžích FIDE.

1. Šachové vybavení zvolené organizátory soutěží FIDE nebo kontinentálních mistrovství, olympiády a jiných FIDE registrovaných turnajů musí odpovídat dále níže uvedeným požadavkům a musí být schváleno hlavním rozhodčím

- 1.1. Šachové kameny používané ve finálových zápasech světových a kontinentálních mistrovství musí být oběma hráči schváleny. Jejich schválení musí být získáno i pro další vybavení - šachový stolek, šachovnici i hodiny. V případě, že se hráči nedohodnou, určí vybavení hlavní rozhodčí tak, aby byly zachovány požadavky na velikost a rozměry (viz níže).

- 1.2. Důrazně se doporučuje, aby šachová výbava používaná v soutěži byla stejná pro všechny partie.

2. Šachové kameny

2.1. Materiál

Šachové kameny musí být vyrobeny ze dřeva, z plastů nebo imitace těchto materiálů.

2.2. Výška, hmotnost, proporce

Král má být vysoký 9,5 cm, průměr podstavy krále má být 40–50% jeho výšky. Velikost ostatních figur má být výškou i tvarem proporcionální, v úvahu je nutno vzít i další hlediska jako je stabilita, estetické hledisko apod. Hmotnost kamenů musí být přiměřená pro snadný pohyb a stabilitu.

2.3. Tvar a styl vypracování

Doporučuje se používat v soutěžích FIDE kameny nového typu Staunton. Figury musí být tvarovány tak, aby je bylo možno snadno rozeznat. Zejména vrcholek krále by se měl výrazně lišit od dámy. Vrcholek střelce musí být jasně odlišen od pěšce buď zářezem, nebo zvláštní barvou.

2.4. Barva kamenů

Tmavé kameny musí být černé nebo hnědé či v odstínech těchto barev. Světlé kameny mohou být bílé nebo krémové nebo jiné světlé barvy. Pro tento účel může být použita i přírodní barva dřeva (ořech, javor apod.). Kameny se nesmí lesknout a musí být příjemné na pohled.

3. Šachovnice

Pro světové nebo kontinentální mistrovství by měly být použity dřevěné šachovnice. Pro ostatní FIDE registrované turnaje se doporučuje šachovnice vyrobené ze dřeva, plastu nebo kartónu. Ve všech případech by měla být šachovnice stabilní (rigidní). Šachovnice mohou být rovněž vyrobeny z kamene nebo z mramoru s vhodnými světlými a tmavými barvami (za předpokladu schválení hlavním rozhodčím). Na šachovnice lze rovněž použít přírodní dřevo s dostatečným kontrastem jako je bříza, javor nebo jasan s ořechem, bukem apod. Musí však mít nevýrazné nebo neutrální provedení a nesmí se lesknout. Kromě přírodních barev lze použít také barvu hnědou, zelenou nebo světle hnědou proti barvě bílé, krémové nebo žlutohnědé. S odkazem na odstavec 2.2 rozměry čtvercového pole by měly být dvojnásobkem průměru základny pěšce. Doporučuje se, aby strana čtvercového

pole byla 5 – 6,5 cm. Pohodlný stůl přiměřené výšky má být přizpůsoben šachovnici. Jestliže stůl a šachovnice nejsou z jednoho kusu, pak musí být šachovnice upevněna a tím zabezpečena proti pohybu během hry.

4. Šachové stoly

Rozměr stolu by měl mít na délku minimálně dvojnásobek délky šachovnice a šířku o 15 - 20 cm větší než šachovnice. Je doporučeno používat stoly s minimálním rozměrem 120 x 80 cm pro turnaje FIDE nejvyšší úrovně. Výška stolu a židle by měla být pro hráče pohodlná. Je potřeba se vyvarovat působení hluku při pohybu židlí (křesel).

5. Šachové hodiny

Mechanické šachové hodiny musí mít nástroj k přesnému určení dovršení celé hodiny. Je to tzv. „praporek“ (upevněný ke dvanáctce nebo k jiné číslici), který vždy svým zřetelně viditelným pádem pomáhá rozhodčím a hráčům určit čas. Hodiny se nesmí lesknout, aby nezesnadňovaly sledování praporku. Musí jít potichu, aby nerušily hráče při hře.

5.1. Požadavky na elektronické šachové hodiny

- a) hodiny musí fungovat v plném souladu s Pravidly šachu FIDE.
- b) po celou dobu by na displeji měl být viditelný čas k dokončení hráčova dalšího tahu.
- c) displeje musí být čitelné ze vzdálenosti minimálně 3 metrů.
- d) nejméně ze vzdálenosti 10 m hráč musí mít jasně viditelné označení, které hodiny běží.
- e) v případě průchodu časovou kontrolou, znak na displeji musí dát jasný signál, který hráč nejprve překročil časovou kontrolou.
- f) pro bateriové hodiny je nutná indikace vybití baterií.
- g) v případě indikace nízké kapacity baterie musí hodiny i nadále fungovat bezchybně po dobu nejméně 10 hodin.
- h) zvláštní pozornost je třeba věnovat správnému oznámení o překročení časové kontroly.
- i) v případě kumulativního nebo delay nastavení, hodiny by neměly přidávat žádný dodatkový čas, pokud hráč překročil poslední časovou kontrolu.
- j) v případě časové penalizace musí být možné, aby úpravy času a počítadla tahů byly provedeny rozhodčím do 60 sekund.
- k) jednoduchým ovládáním musí být možné vymazat nebo změnit údaje na displeji.
- l) hodiny musí na hodinách obsahovat krátký návod k obsluze. Elektronické šachové hodiny používané pro FIDE akce musí být schváleny Technickou komisí FIDE (TEC).

6. Turnajové sály

Pro turnaje nejvyšší úrovně je vyžadován minimální prostor 9m² pro šachovnici, v tom není zahrnut prostor pro rozhodčí a diváky. U ostatních turnajů by měl být minimální prostor alespoň 5 m² pro šachovnici. Vzdálenost mezi šachovnicemi a diváky by neměla být menší než jeden metr, pro turnaje nejvyšší úrovně minimálně 1,5 metrů.

7. Technická komise FIDE je oprávněna rozhodnout, zda část šachové výbavy je či není vhodná pro soutěže FIDE. Komise může doporučit jiný soubor šachového vybavení než těch, které jsou uvedeny v odstavci 2.3. Může rovněž vydat seznam výbav splňujících předepsané požadavky, jejichž vzory budou uloženy na sekretariátě FIDE. Je-li to nutné, FIDE stanoví všeobecné podmínky pro šachovou výbavu potřebnou při šachových soutěžích, jako jsou partiáře, obálky pro pečetení, demonstrační šachovnice apod.

8. Výše uvedená pravidla jsou závazná pouze pro soutěže FIDE. Výrobci šachového vybavení a pořadatelé nejsou však omezeni při výrobě a použití svého vlastního vybavení pro všechny další soutěže. Výroba umělecky ztvárněných šachových souprav je podporována bez ohledu na možnost jejich praktického použití.

Text překladu schválen VV ŠSČR dne 16. 6. 2014. Při rozporu mezi českým překladem a originální verzí platí anglický originál.

Viktor Novotný
předseda ŠSČR